Akıl Ve Diğer Bilgi Araçları, Amacına Uygun Olarak Kullanılmalıdır
Gönderen Kadir Hatipoglu - Mart 09 2020 21:19:22

وَلَقَدْ
ذَرَأْنَا
لِجَهَنَّمَ
كَثِيرًا
مِنَ
الْجِنِّ
وَاْلاِنْسِ
لَهُمْ
قُلُوبٌ لاَ
يَفْقَهُونَ
بِهَا
وَلَهُمْ
اَعْيُنٌ لاَ
يُبْصِرُونَ
بِهَا
وَلَهُمْ
اَذَانٌ لاَ
يَسْمَعُونَ
بِهَا
اُولَئِكَ
كَاْلاَنْعَ&#15
75;مِ بَلْ هُمْ
اَضَلُّ
اُولَئِكَ
هُمُ
الْغَافِلُو&#16
06;َ "Andolsun biz, cinler ve insanlardan, kalpleri olup da bunlarla anlamayan, gözleri olup da bunlarla görmeyen, kulakları olup da bunlarla işitmeyen birçoklarını cehennem için var ettik. İşte bunlar hayvanlar gibi, hatta daha da aşağıdadırlar. İşte bunlar gafillerin ta kendileridir." (A'râf, 7/179) Kur’anı Kerim’de insanoğlunun akıl sahibi, düşünen ve bilen bir varlık olduğuna atıfta bulunularak onun bu yönünün harekete geçirilmesi, yararlı ve verimli kılınması üzerinde önemle durulmuştur. Birçok âyette; insanın zihnî melekelerini doğru ve verimli bir şekilde kullanmasının gerekliliği sıklıkla vurgulanmış; onun gönül dünyasına hitap edilerek kendisini kuşatan bütün varlıklar üzerinde; hatta insanlığın var oluşundan âkıbetinin ne olacağına kadar her şey üzerinde düşünüp taşınmaya ve bunlardan önemli dersler çıkarmaya çağrılmıştır. Yukarda verdiğimiz ayette de; Allah’ın insanoğluna

gerçekleri, iyilik ve güzellikleri görme, işitme, onları anlayıp kavrama yeteneklerini vermiş olduğu hatırlatılmaktadır. Ancak ayette, insanlardan bazılarının bu yeteneklerini yaratılış amacına uygun bir şekilde ve doğru olarak kullanmadıkları bu sebeple de kendilerini cehenneme götürecek yanlış inanışlara saplanarak kötü davranışlar sergiledikleri ifade edilmektedir. Ayrıca, başta ayetin ilk muhatabı olan müşrikler olmak üzere tevhit inancına sırt çeviren ve kendilerine bahşedilen nimetlere nankörlük eden bütün küfür ehli tehdit edilerek işledikleri suçlardan dolayı cezalandırılacakları uyarısında bulunulmaktadır. Şöyle ki; insanlardan ve onlar gibi sorumluluk sahibi olan cinlerden birçoklarının yükümlülüklerine temel teşkil edecek olan akıl ve diğer bilgi araçlarını doğru ve yerinde kullanmamaları sebebiyle cezayı hak ettikleri bildirilmektedir. Allah (c.c) ayette; onlardan “Cehennem için var edildikleri” şeklinde bahsetmektedir. Çünkü hazırlanmış olan bütün imkân ve şartlar, kendi lehlerine olmasına rağmen onların bu fırsatı değerlendirip karşılığında mükâfat olarak cennete girmek yerine; insanlardan ve cinlerden pek çoğunun iradelerini ve seçimlerini ters istikamette kullanıp cehennemi hak edecekleri bir gerçektir. Yoksa Allah’ın kimseye bir kastı ve düşmanlığı söz konusu değildir. Nitekim başka bir ayette ذَلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيكُمْ وَاَنَّ اللهَ لَيْسَ بِظَلاَّمٍ لِلْعَبِيدِ “(Ey kâfirler!) Bu, sizin ellerinizin önceden yaptığının karşılığıdır. Yoksa Allah kullarına zulmedici değildir.” (Enfâl, 8/51) buyurulmaktadır. Ayrıca ilgili ayette; söz konusu yeteneklerini doğru kullanmayanlar hayvan sürülerine benzetilmiş, hatta onlardan daha düşük seviyede, daha bedbaht oldukları bildirilmiştir. Çünkü hayvanların insanlar gibi duyu organları olmakla birlikte, bu organlarla algıladıkları verileri kullanarak bunlardan bilgi ve fikir üretme, hükümler çıkarma, bilinenlerden yola çıkarak bilinmeyenlere ulaşma gibi aklî ve zihinsel faaliyetler göstermek ve sonuçta zihnini doğru bilgi ve inançlarla, hayatını güzel davranışlarla süslemek imkânları bulunmamaktadır. İnsanoğlu, bu imkânlara sahip olarak yaratılması sebebiyle, onları doğru ve yerinde kullanmayanlar için âyette بَلْ هُمْ اَضَلُّ “hayvanlardan daha aşağı seviyededirler” şeklinde niteleme bulunmaktadır. O halde bizlere düşen şey; varlığın ve hayatın görünür taraflarını aşıp bütünündeki hikmetleri kavrayarak buradan din ve dünya hayatımız için hayırlı sonuçlar elde etmek; kalbimizi güzel duygu ve düşüncelerle donatıp bu sayede küfürden, nifaktan, bâtıl inanç ve hurafelerden arındırarak doğru bir imana ulaşmaktır. Hayatımızı iyi ve yararlı davranışlarla güzelleştirerek fâni ve sıradan varlıklara kul olma anlayışından kendimizi koruyalım.
اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَاِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

 Yalnız Allah’a kul olalım ve yalnız O’nun yardımına güvenelim (Fâtiha, 1/5); insanın hayatını lekeleyen, Allah ve insanlar katında itibarını düşüren her türlü kötü ve çirkin işlerden uzak duralım. Evrenin düzeni ve işleyişi gibi insanlar arası ilişkilerin de Allah’ın emir ve yasakları doğrultusunda olmaya bağlı bulunduğunu unutmayalım (Kur’an Yolu, 2/493-495). Bu güzel meziyetlerin tamamı, Allah’ın bizlere ihsanı olan aklımızı ve diğer bilgi araçlarımızı doğru ve yerinde kullanmamızla gerçekleşecektir.   İdris BOZKURT

islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler